

KONGSBERG

KVARTALSRAPPORT

---

3. KVARTAL 2015

KONGSBERG har hatt nok et kvartal med høy aktivitet. Enkelte segmenter påvirkes av et utfordrende olje- og gassmarked, samtidig som det er betydelige muligheter innen våre forsvarssegmenter. Konsernet inngikk i kvartalet flere viktige kontrakter, blant annet innen autonome undervannsfarkoster og for levering av fjernstyrte tårn til norske flyplasser.

Walter Qvam, konsernsjef

NØKKELTALL

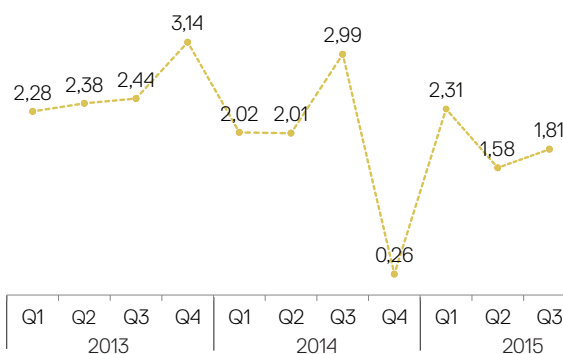
	1.7. - 30.9.		1.1. - 30.9.		
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter	4 009	3 991	12 465	12 195	16 613
EBITDA	419	614	1 291	1 515	2 060
EBITDA (%)	10,5	15,4	10,4	12,4	12,4
EBIT	281	491	900	1 145	1 258
EBIT (%)	7,0	12,3	7,2	9,4	7,6
Resultat før skatt	288	490	920	1 146	1 285
Resultat etter skatt	218	362	691	848	880
EPS (NOK)	1,81	2,99	5,70	7,02	7,28
Ordreinngang	3 388	3 277	12 351	17 556	22 097

	30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner	2015	2015	2014
Egenkapitalandel (%)	30,3	31,0	31,0
Netto rentebærende gjeld	(1 299)	(2 026)	(3 551)
Arbeidskapital ¹⁾	2 796	3 012	3 274
ROACE (%) ²⁾	14,4	16,8	16,4
Ordrereserve	21 059	21 439	21 020
Antall ansatte	7 742	7 794	7 726

¹⁾ Omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld

²⁾ EBIT dividert på 12 måneders gjennomsnitt av bokført egenkapital + rentebærende gjeld

EPS

HOVEDPUNKTER

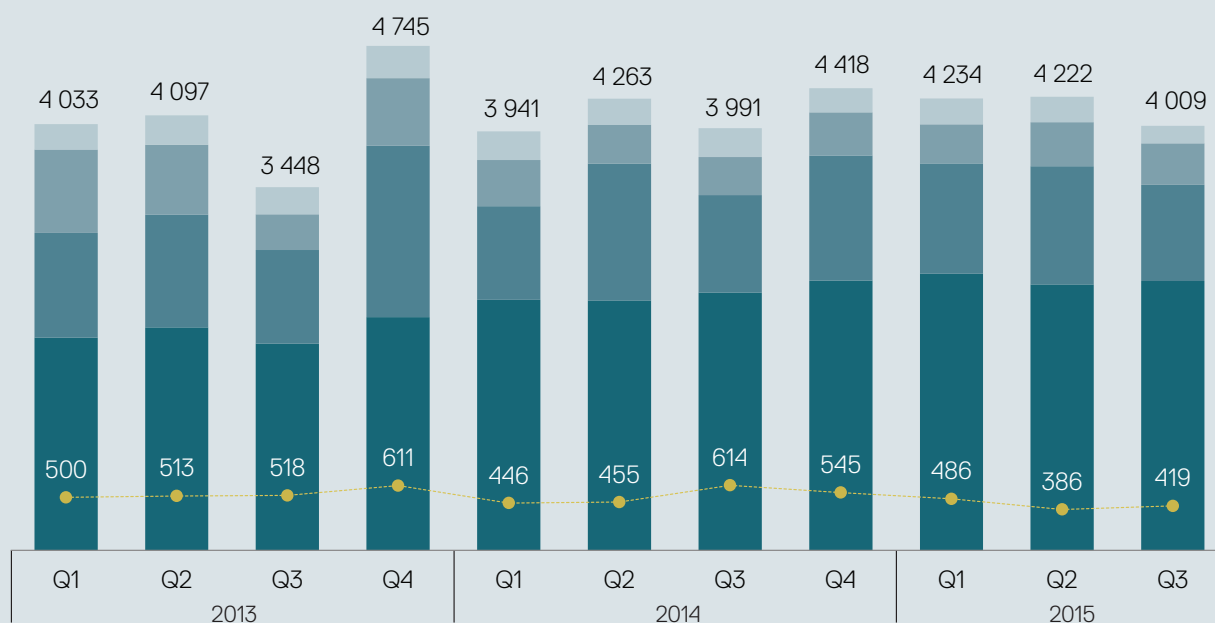
RESULTAT

Konsernet har driftsinntekter på NOK 4.009 millioner, som er på linje med 3. kvartal 2014. EBITDA-marginen i 3. kvartal er 10,5 prosent, mot 15,4 prosent i samme kvartal i fjor. Svekkelsen skyldes i hovedsak generelt økt markeds- og utviklingsinnsats i konsernet, betydelig svekket resultat i KOGT, samt svakere resultat i KM.

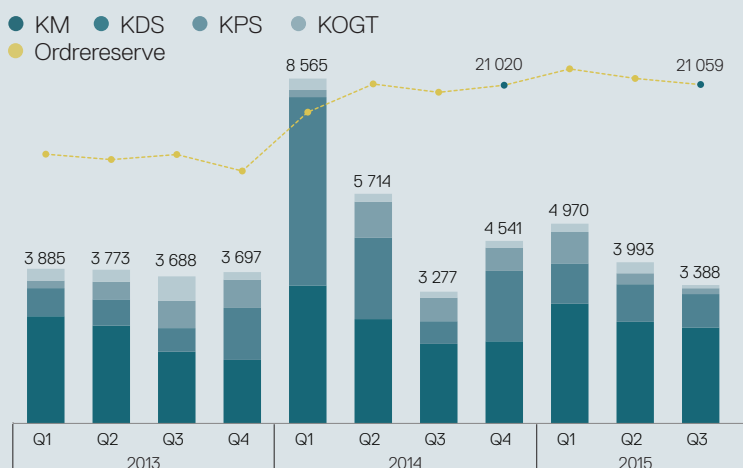
Konsernets akkumulerte driftsinntekter er NOK 12.465 millioner, som er 2,2 prosent høyere enn på samme tid i 2014. Akkumulert EBITDA er NOK 1.291 millioner, som er 14,8 prosent lavere enn per 3. kvartal i fjor. EBITDA i 2015 er blant annet påvirket av flere engangseffekter, økte markeds- og utviklingskostnader, spesielt i KM og KPS, samt en noe endret produktmiks.

DRIFTSINNTEKTER & EBITDA

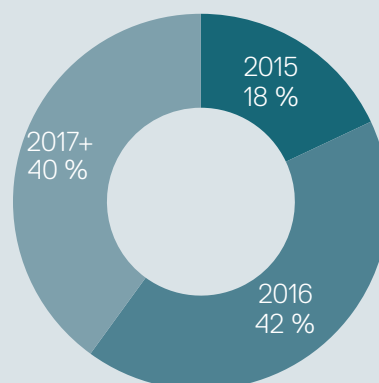
● KM ● KDS ● KPS ● KOGT
● EBITDA

ORDREINNGANG & -RESERVE

Ordresreserve fordelt i henhold til tid for leveranse

MARKED OG ORDRE

Den største enkeltkontrakten i kvartalet er inngått med Avinor for leveranse av fjernstyrte tårn til norske lufthavner, og har en verdi på NOK 400 millioner. KM har god ordreinnngang, spesielt innen undervannsteknologisegmentet. Innen offshore er ordreinngangen lavere enn i årets to første kvartaler, men høyere enn i 3. kvartal 2014. Det forventes lavere ordreinnngang innen dette segmentet i tiden fremover. KOGT og KPS har lav ordreinnngang i kvartalet. Konsernets ordresreserve er ved utgangen av kvartalet NOK 21.059 millioner, som er NOK 39 millioner høyere enn ved inngangen til 2015.

Ordreinngangen akkumulert i 2015 er NOK 12.351 millioner. KM og KPS har book/bill på over 1,0, mens KDS og KOGT har book/bill på henholdsvis 0,9 og 0,86.

KONTANTSTRØM

NOK millioner	1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		2014
	2015	2014	2015	2014	
EBITDA	419	614	1 291	1 515	2 060
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster	(1 074)	(445)	(2 137)	522	255
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	(655)	169	(846)	2 037	2 315
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(95)	(83)	(340)	(350)	(211)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(24)	35	(1 137)	(1 075)	(1 050)
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler	47	4	80	16	98
Netto endring betalingsmidler	(727)	125	(2 243)	628	1 152

KONGSBERG har en netto reduksjon i betalingsmidler på NOK 727 millioner i 3. kvartal. I 2014 mottok KONGSBERG betydelige forskuddsbetalinger i flere større prosjekter. Parallelt med fremdriften i de aktuelle prosjektene disponeres disse forskuddene, og kontantstrømmen påvirkes negativt i perioden som følge av dette. Det har vært store svingninger i arbeidskapitalen i perioden, men innenfor et normalt nivå.

BALANSE

NOK millioner	30.9.	30.6.	31.12.
	2015	2015	2014
Egenkapital	5 892	5 962	6 282
Egenkapitalandel (%)	30,3	31,0	31,0
Totalkapital	19 454	19 252	20 273
Arbeidskapital	2 796	3 012	3 274
Brutto rentebærende gjeld	882	882	873
Betalingsmidler	2 181	2 908	4 424
Netto rentebærende gjeld	(1 299)	(2 026)	(3 551)

Egenkapitalandelen er ved utgangen av 3. kvartal 30,3 prosent. Bokført egenkapital er i kvartalet redusert med NOK 70 millioner, hovedsakelig som følge av endring i virkelig verdi av finansielle instrumenter. Konsernet har negativ netto rentebærende gjeld. Langsiktig rentebærende gjeld består i hovedsak av to obligasjonslån på til sammen NOK 750 millioner. Konsernet har i tillegg en ubenyttet syndikert lånefasilitet på NOK 1,5 milliarder.

VALUTA

KONGSBERG har en valutapolicy som innebærer at kontraktsfestede valutastrømmer sikres med terminkontrakter (virkelig-verdisikringer). I tillegg sikres en andel av forventet ordreinngang i henhold til fastlagte prinsipper (kontantstrømsikringer). Valutapolicyens målsetting er å redusere valutarisiko i eksisterende prosjekter og for en andel av forventet fremtidig ordreinngang de neste to år, se også note 5. Svekkelsen av norske kroner er generelt positiv for KONGSBERG, men effekten vil komme over tid etterhvert som de inngåtte valutakontraktene avvikles. Selskapets valutasikringsportefølje har ved utgangen av kvartalet mindreværdier i forhold til avtalte kurs, noe som påvirker bokført egenkapital negativt.

PRODUKTUTVIKLING

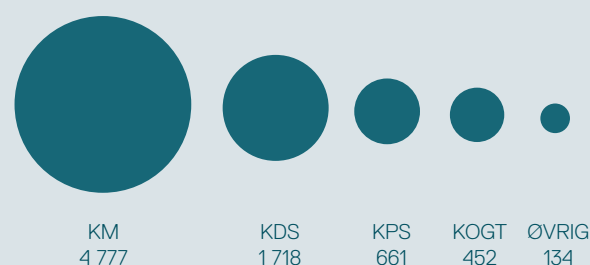
KONGSBERG satser kontinuerlig på produktutvikling, både egenfinansiert og gjennom kundefinansierte programmer. Så langt i 2015 har konsernet kostnadsført NOK 729 millioner i produktutvikling og -vedlikehold. I tillegg er det hittil i år balanseført NOK 62 millioner, hovedsakelig i forsvarsvirksomheten. Total egenfinansiert utvikling så langt i 2015 er NOK 791 millioner, en økning på om lag fem prosent i forhold til samme periode i 2014, se også note 4. I tillegg kommer kundefinansiert utvikling, enten som en del av et leveranseprosjekt eller som et spesifisert utviklingsoppdrag, samt sentrale innovasjonsinitiativer. Totale kostnader til produktutvikling utgjør over tid omlag ti prosent av driftsinntektene.

PERSONALFORHOLD

KONGSBERG har 7.742 medarbeidere ved utgangen av kvartalet, hvor omtrent 38 prosent er ansatt i selskaper utenfor Norge. Antall ansatte er redusert med 52 i kvartalet, hovedsakelig knyttet til nedbemanningsprosessen som har vært gjennomført i KOGT.

KM har i 4. kvartal besluttet å redusere bemanningen med om lag 200 årsverk. Årsaken er forventet redusert oljerelatert aktivitet. Bemanningsreduksjonen vil initielt berøre ansatte som arbeider innen offshoreaktiviteten i KM.

ANTALL ANSATTE PER OMRÅDE

ØVRIG VIRKSOMHET

Øvrig virksomhet består i hovedsak av eliminerings- og eksterne driftsinntekter for eiendomsvirksomheten.

ANDRE FORHOLD

Siktelse korrupsjonssak Romania

Det ble i februar 2014 tatt ut siktelse mot Kongsberg Gruppen ASA, Kongsberg Defence & Aerospace AS og en ansatt i Kongsberg Defence & Aerospace AS med påstand om grov korrupsjon i tilknytning til leveranser av kommunikasjonsutstyr til Romania i perioden 2003-2008. KONGSBERG samarbeider med Økokrim for å få klarhet i de faktiske forholdene. Det må fortsatt forventes at det vil ta tid før etterforskningen er ferdig. Se også note 34 «Betingede utfall», og avsnitt «Risikofaktorer og risikostyring» i Styrets årsberetning i Årsrapporten for 2014. Styrets vurdering per 3. kvartal er den samme som beskrevet i Årsrapporten.

Søksmål fra Rolls-Royce Marine AS mot Kongsberg Evotec AS

Den 4. juni 2015 avsa Sunnmøre Tingrett dom i saken mellom Kongsberg Evotec AS og Rolls-Royce Marine AS. Rolls-Royce Marine AS fikk ikke medhold i sitt krav om forbud mot utbud, produksjon og omsetning av komplette utstyrs pakker til seismiske fartøyer, men ble tilkjent erstatning på NOK 95 millioner for brudd på Markedsføringsloven. Kongsberg Evotec AS er uenig i tingrettens vurdering av både de faktiske og de juridiske sidene av saken og har derfor anket dommen.

	1.7 -30.9.		11. - 30.9.		
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter	2 541	2 433	7 661	7 157	9 703
EBITDA	325	459	881	1 166	1 441
EBITDA (%)	12,8	18,9	11,5	16,3	14,9
Ordreinnngang	2 385	1 975	7 886	7 997	10 038

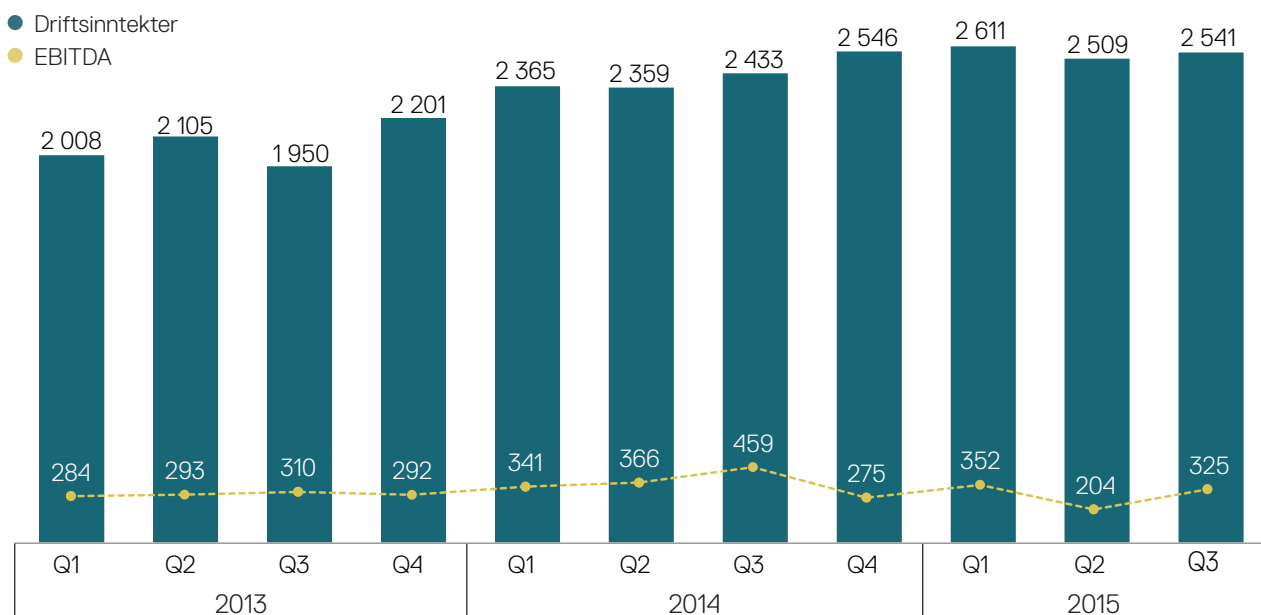
	30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner	2015	2015	2014
Ordrereserve	7 932	7 815	7 480
Antall ansatte	4 777	4 763	4 652

RESULTAT

KM har i 3. kvartal driftsinntekter på nivå med årets to første kvartaler. Merchant Marine fortsetter å øke omsetningen, mens det er en liten nedgang innen Offshore og Subsea. EBITDA-marginen i kvartalet er påvirket av fortsatt økt aktivitetsnivå innen produktvikling og -vedlikehold. Dette påvirker marginen akkumulert i 2015 med omkring ett prosentpoeng sammenliknet med i fjor. Videre er EBITDA-marginen til en viss grad påvirket av endret sammensetning i prosjektporteføljen, og enkelte valutaforhold.

Akkumulert i 2015 er KMs driftsinntekter syv prosent høyere enn på samme tid i 2014. Både Offshore, Subsea og Merchant Marine har økte driftsinntekter. EBITDA-marginen er svekket, blant annet som følge av momentene nevnt over, samt avsetningen knyttet til den ankede tingrettsdommen fra Sunnmøre Tingrett, hvor KM i 2. kvartal ble dømt til å betale NOK 95 millioner i erstatning.

DRIFTSINNTEKTER & EBITDA

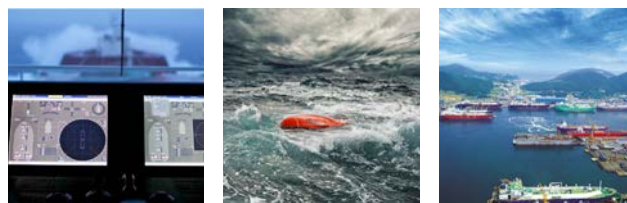

MARKED OG ORDRE

KM har hatt god ordreinngang i 2015. Dette gjelder også i 3. kvartal hvor ordreinngangen er 21 prosent høyere enn 3. kvartal 2014. Spesielt Subsea har hatt sterk ordreinngang og det er blant annet signert flere kontrakter for leveranse av autonome undervannsfarkoster.

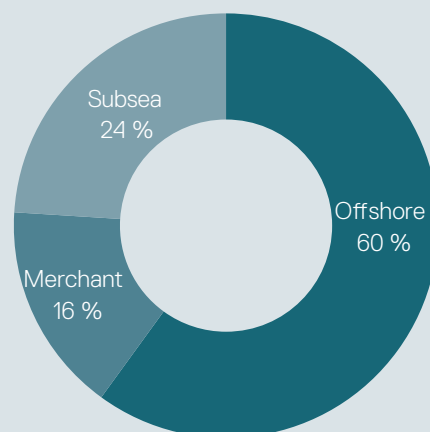
Det har vært en positiv utvikling innen Merchant Marine-segmentet i 2015. Til tross for et utfordrende marked er det en god utvikling for enkelte skipstyper, blant annet containerskip, LNG/LPG, og produkttankere. Rederiene etterspør «grønne løsninger» for å optimalisere drift av skip, både for å redusere driftskostnader og klimautslipp. KM har en portefølje med produkter og applikasjoner som støtter dette, og har lyktes godt med sine «Full Picture»-løsninger på flere store serier av skip. Her leverer KM komplette utstyrs pakker med automasjon, navigasjon, fremdriftskontroll og lastkontroll/-overvåking.

KMs andel av ordresreserve for leveranse i 4. kvartal, samt for neste år, er marginalt høyere enn på samme tidspunkt i fjor. Innen Merchant Marine er ordredekingen bedre, mens den er marginalt svakere innen Subsea. Ordredekingen er også noe svakere innen Offshore, og usikkerheten fremover innen dette segmentet har økt. I KMs offshorerelaterte ordresreserve er sammensetningen endret noe mer mot EIT/EPC-leveranser (Electro, Instrument and Telecom/Engineering, Procurement and Construction). Dette er en type leveranse hvor KM tar et større totalansvar og inkluderer mer tredjeparts utstyr enn ved en typisk «Full Picture»-leveranse, og marginene er derfor generelt noe lavere. KMs inntekter fra ettermarkedet er ikke en del av forretningsområdets ordresreserve. Det er installert KM-utstyr på om lag 17.500 fartøy, og sammen med ordreserven gir dette forutsigbarhet, til tross for at enkelte av KMs markeder, spesielt innen offshore, er inne i en periode med betydelig lavere kontrahering av nye fartøy.

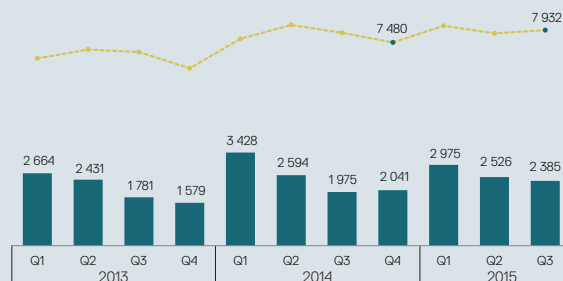
DRIFTSINNTEKTER

Hittil i år per segment

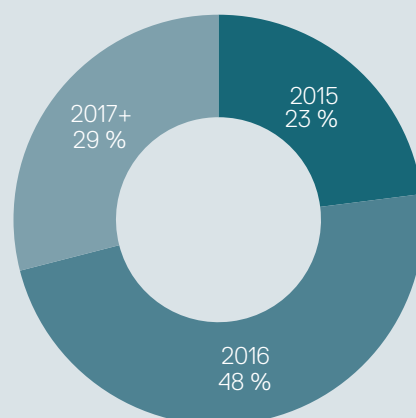
ORDRE

● Ordreinngang
● Ordresreserve

ORDRERESERVE

Fordelt i henhold til tid for leveranse

	1.7 -30.9.		1.1. - 30.9.		
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter	908	920	3 066	3 095	4 276
EBITDA	131	148	412	368	530
EBITDA (%)	14,4	16,1	13,4	11,9	12,4
Ordreinngang	832	565	2 768	7 268	9 018

	30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner	2015	2015	2014
Ordresreserve	9 163	9 238	9 471
Antall ansatte	1 718	1 701	1 672

RESULTAT

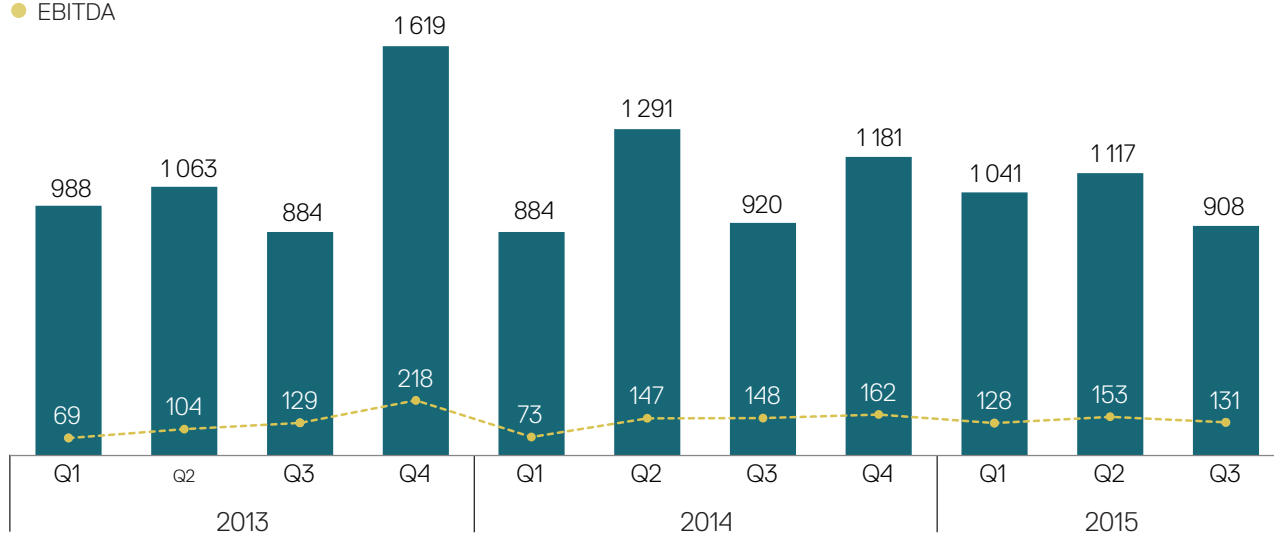
KDS har driftsinntekter i kvartalet på nivå med tilsvarende kvartal i 2014. EBITDA-marginen er noe lavere enn i samme kvartal i fjor, som følge av milepæler i enkeltprosjekter. Akkumulert i 2015 har KDS driftsinntekter på nivå med 2014 og en EBITDA-margin som er 1,5 prosentpoeng høyere enn på samme tidspunkt i fjor.

Leveranseprogrammene følger oppsatte planer. Aerostructures fortsetter den sterke veksten, og har så langt i 2015 økt driftsinntektene med over 80 prosent. Divisjonen har også markert bedret lønnsomhet som følge av høy kapasitetsutnyttelse og produktivitetsforbedringer. Space & Surveillance har også et godt resultat, i stor grad drevet av Kongsberg Satellite Services (KSAT).

Prosjektet NASAMS til Finland, som ble signert i 2009, er planlagt avsluttet i løpet av første halvår 2016. I januar 2014 ble det signert en ny stor NASAMS-kontrakt med Raytheon, og dette prosjektet har nå passert de første viktige milepælene.

DRIFTSINNTEKTER & EBITDA

- Driftsinntekter
- EBITDA

MARKED OG ORDRE

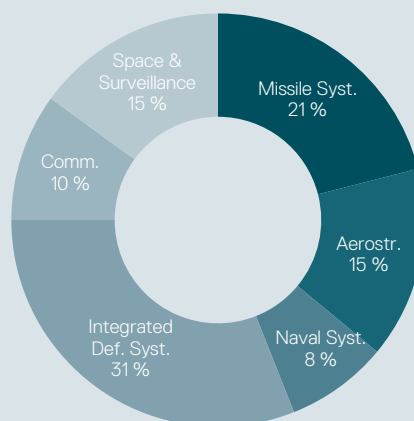
KDS signerte i august en kontrakt med Avinor på NOK 400 millioner. Leveransen omfatter en komplett løsning for fjernstyring av tårntjenesten ved flere norske lufthavner fra ett kontrollsenter. Avtalen mellom Avinor og KONGSBERG er den mest omfattende satsing på fjernstyrte tårn som er lansert innenfor internasjonal luftfart. Det internasjonale potensialet for løsningen anses å være betydelig.

KDS har en produktportefølje som er godt posisjonert mot fremtidige behov og nåværende prioriteringer i flere nasjoners forsvarsplaner. Det er stor internasjonal interesse både for KONGSBERGs missiler og luftvernssystemer. Forretningsområdets kommunikasjonsløsninger og ubåt-systemer er godt etablert internasjonalt. KONGSBERG har konkrete leveransekontrakter og rammeavtaler for leveranse av deler til F-35 flyet. I tillegg er det etablert langsiktige og solide kundeforhold for området romfartsvirksomhet. I forsvarsmarkedet er svingninger i ordreinngangen normalt, da markedet er preget av relativt få og store kontrakter.

DRIFTSINNTEKTER

Hittil i år per segment

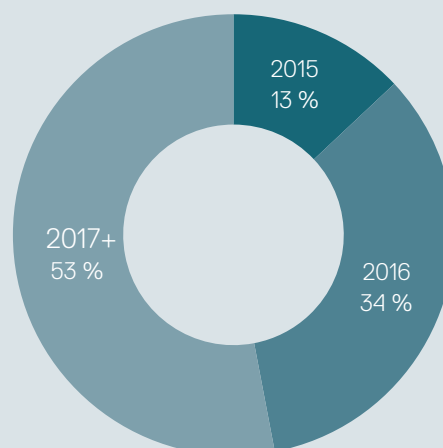
ORDRE

● Ordreinngang
● Ordrereserve

ORDRERESERVE

Fordelt i henhold til tid for leveranse

	1.7 -30.9.		1.1. - 30.9.		
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter	392	360	1 177	1 159	1 566
EBITDA	3	(6)	165	112	254
EBITDA (%)	0,8	(1,7)	14,0	9,7	16,2
Ordreinngang	142	584	1 195	1 661	2 240

	30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner	2015	2015	2014
Ordreservere	3 541	3 790	3 523
Antall ansatte	661	663	650

RESULTAT

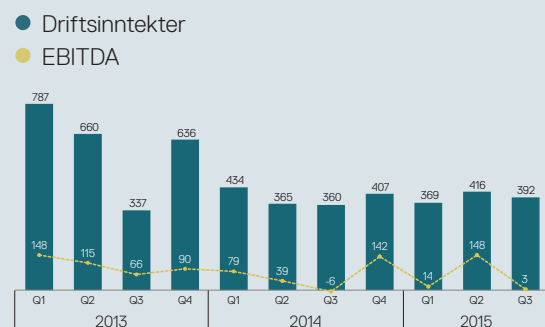
Driftsinntektene i KPS er på nivå med foregående kvartaler i 2015, og noe over samme kvartal i 2014. EBITDA i kvartalet er påvirket av intensivert markedsaktivitet. Satsingen følger oppsatt plan og er et viktig ledd i posisjoneringen av KPS inn mot flere potensielle programmer. Akkumulert i 2015 er driftsinntektene på nivå med 2014. Underliggende EBITDA er fortsatt på et lavt nivå, men noe bedret i forhold til forrige kvartal.

Driftsinntektene i 2015 består i stor grad av reset-aktiviteter (tilbakeføring av våpenstasjoner til tilnærmet «ny» tilstand) og reservedelssalg. I 3. kvartal var antall nye systemer noe høyere enn i årets to første kvartaler, men reset-aktiviteter forventes å fortsatt være en dominerende andel av driftsinntektene i 4. kvartal.

MARKED OG ORDRE

Ordreinngangen i 3. kvartal var lav og består av mindre kontrakter fra eksisterende kunder. KPS har en ordreservere på NOK 3.541 millioner som gir relativt god forutsigbarhet ut 2016. Det er besluttet eller planlagt større kjøretøyprogram i flere nasjoner, både for nye kjøretøy og oppgraderinger av eksisterende. Det er her et betydelig potensiale for både tradisjonelle våpenstyringssystemer og medium caliber. Markedsaktiviteten, spesielt knyttet til medium caliber er høy, og dette vil påvirke resultatet negativt også i 4. kvartal.

DRIFTSINNTEKTER & EBITDA

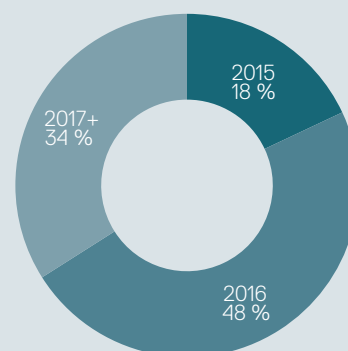

ORDRE

ORDRESERVE

Fordelt i henhold til tid for leveranse

	1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter	166	271	648	789	1 017
EBITDA	(31)	15	(120)	(45)	(99)
EBITDA (%)	(18,7)	5,5	(18,5)	(5,7)	(9,7)
Ordreinnegang	80	151	560	634	802

	30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner	2015	2015	2014
Ordrereserve	258	390	396
Antall ansatte	452	534	630

RESULTAT

KOGT er sterkt påvirket av et svakt olje- og gassmarked og har en betydelig reduksjon av driftsinntektene i 3. kvartal. Akkumulerte driftsinntekter i 2015 er 18 prosent lavere enn i 2014, og denne utviklingen ventes å fortsette. Av kostnadsbesparende tiltak som er gjennomført er relokaliseringer og kapasitetsreduksjoner de mest betydelige. EBITDA er belastet med NOK 8 millioner i restruktureringskostnader i kvartalet, og NOK 51 millioner hittil i 2015. KOGT har ved utgangen av 3. kvartal 452 ansatte, dette er en reduksjon på 28 prosent hittil i 2015 og 36 prosent det siste 18 måneder.

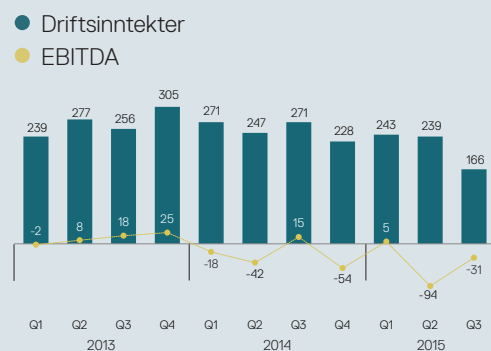
MARKED OG ORDRE

Ordreinngangen i 3. kvartal er svak, og gir en book/bill på 0,49. Det har ikke blitt inngått større enkeltkontrakter i kvartalet. Ordrereserven er NOK 258 millioner ved utgangen av kvartalet, 35 prosent lavere enn ved utgangen av 2014.

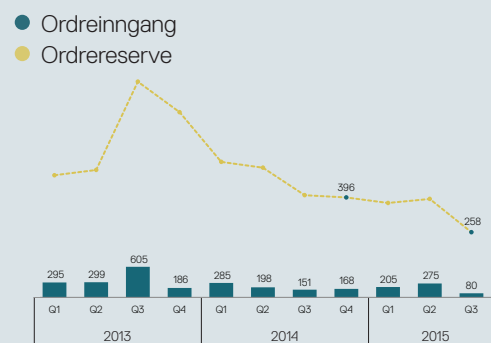
Forretningsområdets ordrereserve har en forholdsvis kort horisont og KOGTs markeder er for tiden svært utfordrende. Saipem- og Polarledkontrakten ble ferdigstilt i 3. kvartal. Det forventes derfor et lavere aktivitetsnivå fremover. Det har blitt gjennomført betydelige tilpasninger av organisasjonen gjennom året for å møte den krevende markedssituasjonen. Dette kommer i tillegg til organisasjonstilpasningene som ble gjennomført i 2014.

KOGT har unike nisjeprodukter med vekstpotensiale i sine markeder, men det nåværende meget utfordrende markedet påvirker etterspørselen.

DRIFTSINNTEKTER & EBITDA

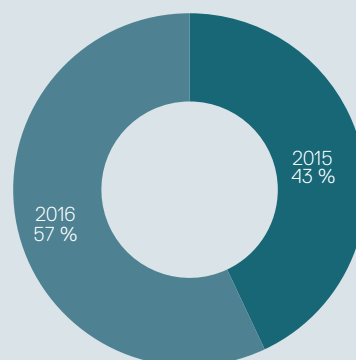

ORDRE

ORDRERESERVE

Fordelt i henhold til tid for leveranse

UTSIKTER

Kongsberg Maritime har et generelt høyt aktivitetsnivå. Offshoremarkedet har betydelig lavere kontrahering av nye fartøy, som vil medføre lavere ordreinnngang og økt usikkerhet i dette segmentet. KM har i 4. kvartal besluttet å justere kapasiteten for å tilpasse seg de endrede markedsutsiktene. Innen gass- og enkelte andre avanserte handelsflåtefartøy, samt innen KMs undervannsteknologisegment, ventes fortsatt høy aktivitet. En sterk markedsposisjon i alle våre hovedsegmenter, solid ordresreserve, og utstyr installert på omlag 17.500 fartøy, gir et godt grunnlag for forretningsområdets aktivitetsnivå resten av 2015.

Kongsberg Defence Systems er godt posisjonert innen sine nisjer i et generelt styrket forsvarsmarked. Dette forventes å gi flere kontraktsmuligheter over de neste årene for bl.a. missiler, luftvern, flydelsproduksjon, ubåtsystemer og kommunikasjon. KDS' ordresreserve gir et godt grunnlag for forretningsområdets aktivitetsnivå fremover.

Kongsberg Protech Systems har en globalt ledende posisjon innen fjernstyrte våpensystemer og har en godt posisjonert produktportefølje bestående blant annet av den nye medium caliber tårnløsningen. Det forventes at aktiviteten øker noe i 4. kvartal sammenlignet med foregående kvartaler, samtidig som intensivert satsing og intern ressursbruk inn mot flere potensielle programmer vil påvirke underliggende driftsresultat negativt også i årets siste kvartal.

Kongsberg Oil & Gas Technologies er i et meget utfordrende olje- og gassmarked, og har foretatt ytterligere tilpasninger til et endret marked i 2015. En fremtidsrettet produktportefølje anses å gi gode muligheter over tid, men på kort sikt vil forretningsområdets resultat være preget av restrukturering og svekkede markedsutsikter.

Kongsberg, 29. oktober 2015

Styret i Kongsberg Gruppen ASA

NØKKELTALL PER KVARTAL

KM	2015				2014					2013				
	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
NOK millioner	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	7 661	2 541	2 509	2 611	9 703	2 546	2 433	2 359	2 365	8 264	2 201	1 950	2 105	2 008
EBITDA	881	325	204	352	1 441	275	459	366	341	1 179	292	310	293	284
EBITDA %	11,5	12,8	8,1	13,5	14,9	10,8	18,9	15,5	14,4	14,3	13,3	15,9	13,9	14,1
Ordreinnngang	7 886	2 385	2 526	2 975	10 038	2 041	1 975	2 594	3 428	8 455	1 579	1 781	2 431	2 664
Ordresreserve	7 932	7 932	7 815	8 092	7 480	7 480	7 834	8 121	7 615	6 529	6 529	7 125	7 219	6 893
EBITA	743	275	159	309	1 266	225	415	324	302	1 018	252	268	253	245
EBITA %	9,7	10,8	6,3	11,8	13,0	8,8	17,1	13,7	12,8	12,3	11,4	13,7	12,0	12,2

KDS	2015				2014					2013				
	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
NOK millioner	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	3 066	908	1 117	1 041	4 276	1 181	920	1 291	884	4 554	1 619	884	1 063	988
EBITDA	412	131	153	128	530	162	148	147	73	520	218	129	104	69
EBITDA %	13,4	14,4	13,7	12,3	12,4	13,7	16,1	11,4	8,3	11,4	13,5	14,6	9,8	7,0
Ordreinnngang	2 768	832	934	1 002	9 018	1 750	565	2 019	4 684	3 232	1 292	589	651	700
Ordresreserve	9 163	9 163	9 238	9 425	9 471	9 471	8 856	9 203	8 460	5 489	5 489	5 816	6 112	6 534
EBITA	330	101	126	103	435	138	124	123	50	407	186	101	77	43
EBITA %	10,8	11,1	11,3	9,9	10,2	11,7	13,5	9,5	5,7	8,9	11,5	11,4	7,2	4,4

KPS	2015				2014					2013				
	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
NOK millioner	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	1 177	392	416	369	1 566	407	360	365	434	2 420	636	337	660	787
EBITDA	165	3	148	14	254	142	(6)	39	79	419	90	66	115	148
EBITDA %	14,0	0,8	35,6	3,8	16,2	34,9	(1,7)	10,7	18,2	17,3	14,2	19,6	17,4	18,8
Ordreinnngang	1 195	142	271	782	2 240	579	584	899	178	2 005	703	680	438	184
Ordresreserve	3 541	3 541	3 790	3 935	3 523	3 523	3 315	3 088	2 555	2 805	2 805	2 739	2 396	2 617
EBITA	127	(9)	135	1	201	128	(19)	27	65	362	76	52	102	132
EBITA %	10,8	(2,3)	32,5	0,3	12,8	31,4	(5,3)	7,4	15,0	15,0	11,9	15,4	15,5	16,8

KOGT	2015				2014					2013				
	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
NOK millioner	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	648	166	239	243	1 017	228	271	247	271	1 077	305	256	277	239
EBITDA	(120)	(31)	(94)	5	(99)	(54)	15	(42)	(18)	49	25	18	8	(2)
EBITDA %	(18,5)	(18,7)	(39,3)	2,1	(9,7)	(23,7)	5,5	(17,0)	(6,6)	4,5	8,2	7,0	2,9	(0,8)
Ordreinnngang	560	80	275	205	802	168	151	198	285	1 385	186	605	299	295
Ordresreserve	258	258	390	374	396	396	405	514	537	734	734	855	505	484
EBITA	(141)	(41)	(99)	(1)	(122)	(61)	9	(47)	(23)	34	15	17	6	(4)
EBITA %	(21,8)	(24,7)	(41,4)	(0,4)	(12,0)	(26,8)	3,3	(19,0)	(8,5)	3,2	4,9	6,6	2,2	(1,7)

KOG	2015				2014					2013				
	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
NOK millioner	2015	Q3	Q2	Q1	2014	Q4	Q3	Q2	Q1	2013	Q4	Q3	Q2	Q1
Driftsinntekter	12 465	4 009	4 222	4 234	16 613	4 418	3 991	4 263	3 941	16 323	4 745	3 448	4 097	4 033
EBITDA	1 291	419	386	486	2 060	545	614	455	446	2 142	611	518	513	500
EBITDA %	10,4	10,5	9,1	11,5	12,4	12,3	15,4	10,7	11,3	13,1	12,9	15,0	12,5	12,4
Ordreinnngang	12 351	3 388	3 993	4 970	22 097	4 541	3 277	5 714	8 565	15 043	3 697	3 688	3 773	3 885
Ordresreserve	21 059	21 059	21 439	22 033	21 020	21 020	20 580	21 096	19 344	15 687	15 687	16 711	16 398	16 733
EBITA	1 018	320	299	399	1 718	453	526	373	366	1 797	515	434	430	418
EBITA %	8,2	8,0	7,1	9,4	10,3	10,3	13,2	8,7	9,3	11,0	10,9	12,6	10,5	10,4

SAMMENDRATT RESULTATREGNSKAP

		1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		1.1 - 31.12.
NOK millioner	Note	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsinntekter	1	4 009	3 991	12 465	12 195	16 613
Driftskostnader		(3 616)	(3 392)	(11 242)	(10 722)	(14 615)
Resultatandel felleskontrollerte ordninger og tilknyttede selskaper		26	15	68	42	62
EBITDA		419	614	1 291	1 515	2 060
Avskrivninger		(93)	(88)	(267)	(250)	(342)
Nedskrivninger		(6)	-	(6)	-	-
EBITA	1	320	526	1 018	1 265	1 718
Amortisering		(39)	(35)	(118)	(104)	(140)
Nedskrivning		-	-	-	(16)	(320)
EBIT		281	491	900	1 145	1 258
Netto finansposter		7	(1)	20	1	27
Resultat før skatt		288	490	920	1 146	1 285
Skattekostnad		(70)	(128)	(229)	(298)	(405)
Resultat etter skatt		218	362	691	848	880
<i>Henførbart til</i>						
Aksjonærene i morselskapet		217	359	684	842	873
Ikke-kontrollerende interesser		1	3	7	6	7
Resultat pr. aksje / resultat pr. aksje, utvannet, i NOK		1,81	2,99	5,70	7,02	7,28

SAMMENDRATT OPPSTILLING OVER TOTALRESULTATET FOR PERIODEN

		1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		1.1 - 31.12.
NOK millioner	Note	2015	2014	2015	2014	2014
Resultat etter skatt		218	362	691	848	880
Totalresultat for perioden:						
<i>Poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder:</i>						
<i>Endring i virkelig verdi finansielle instrumenter</i>						
- Aksjer tilgjengelig for salg	5	5	(4)	46	(1)	(6)
- Kontantstrømsikringer (valutaterminer og rentebytteavtaler)	5	(518)	(173)	(270)	(65)	(1 111)
Skatteeffekt kontantstrømsikringer (valutaterminer og rentebytteavtaler)		140	47	73	16	298
Omregningsdifferanser, valuta		107	30	191	72	309
Netto sum poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder:		(266)	(100)	40	22	(510)
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet:</i>						
Estimatavvik pensjoner		-	-	-	-	(168)
Skatt på poster som forblir på egenkapitalen		-	-	-	-	45
Estimatavvik tilknyttede selskaper etter skatt		-	-	-	-	(6)
Netto sum poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet:		-	-	-	-	(129)
Totalresultat for perioden		(48)	262	731	870	241

SAMMENDRATT OPPSTILLING OVER FINANSIELL STILLING

		30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner	Note	2015	2015	2014
Eiendom, anlegg og utstyr		2 509	2 500	2 477
Immaterielle eiendeler	4	2 934	2 914	2 881
Andre langsiktige eiendeler	5	640	614	545
Sum anleggsmidler		6 083	6 028	5 903
Varelager		3 742	3 242	3 264
Kundefordringer		2 365	2 437	2 570
Anleggskontrakter under utførelse, eiendel		3 398	3 407	3 183
Andre omløpsmidler		1 685	1 230	929
Betalingsmidler		2 181	2 908	4 424
Sum omløpsmidler		13 371	13 224	14 370
Sum eiendeler		19 454	19 252	20 273
Innskutt egenkapital		982	982	982
Opptjent egenkapital		5 974	5 671	6 222
Virkelig verdi finansielle instrumenter		(1 102)	(729)	(951)
Ikke-kontrollerende interesser		38	38	29
Sum egenkapital		5 892	5 962	6 282
Langsiktig rentebærende lån	5	882	882	873
Andre langsiktige forpliktelser og avsetninger	3	2 105	2 196	2 022
Sum langsiktige forpliktelser og avsetninger		2 987	3 078	2 895
Anleggskontrakter under utførelse, gjeld		2 660	3 134	3 590
Andre kortsiktige forpliktelser og avsetninger	3	7 915	7 078	7 506
Sum kortsiktige forpliktelser og avsetninger		10 575	10 212	11 096
Sum egenkapital, forpliktelser og avsetninger		19 454	19 252	20 273
Egenkapitalandel (%)		30,3	31,0	31,0
Netto rentebærende gjeld		(1 299)	(2 026)	(3 551)
Netto rentebærende gjeld/EBITDA (%)		n/a	n/a	n/a

SAMMENDRATT OPPSTILLING OVER ENDRING I EGENKAPITAL

		30.9.	30.6.	31.12.
NOK millioner		2015	2015	2014
Egenkapital IB		6 282	6 282	6 657
Totalresultat akkumulert		731	779	241
Utbytte		(1 110)	(1 110)	(630)
Egne aksjer		8	8	10
Utbytte ikke-kontrollerende interesser		(2)	-	(1)
Endring ikke-kontrollerende interesser		(17)	3	5
Egenkapital UB		5 892	5 962	6 282

SAMMENDRATT KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		1.1 - 31.12.
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Driftsresultat før renter, skatt, avskrivninger og amortiseringer	419	614	1 291	1 515	2 060
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster	(1 074)	(445)	(2 137)	522	255
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	(655)	169	(846)	2 037	2 315
Kjøp av eiendom, anlegg og utstyr	(75)	(63)	(234)	(233)	(325)
Oppgjør kjøp av datterselskaper og ikke-kontrollerende interesser	-	-	(44)	(46)	(46)
Netto betaling ved utlån og kjøp/salg av aksjer	-	-	-	-	264
Andre investeringsaktiviteter	(20)	(20)	(62)	(71)	(104)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(95)	(83)	(340)	(350)	(211)
Opptak og nedbetaling av lån	-	22	-	(464)	(457)
Netto mottatte (betalte) renter	(1)	13	5	24	43
Netto utbetaling av kjøp/salg av egne aksjer	-	-	(12)	(7)	(7)
Transaksjoner med ikke kontrollerende interesser	(23)	-	(23)	-	(1)
Utbytte betalt til aksjonærene i morselskapet	-	-	(1 110)	(630)	(630)
- herav utbytte egne aksjer	-	-	3	2	2
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(24)	35	(1 137)	(1 075)	(1 050)
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler	47	4	80	16	98
Netto endring betalingsmidler	(727)	125	(2 243)	628	1 152
Betalingsmidler IB	2 908	3 775	4 424	3 272	3 272
Betalingsmidler UB	2 181	3 900	2 181	3 900	4 424

NOTE 1 – SEGMENTINFORMASJON

	DRIFTSINNTEKTER					EBITDA					EBITA				
	1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.			1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.			1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014	2015	2014	2015	2014	2014	2015	2014	2015	2014	2014
KM	2 541	2 433	7 661	7 157	9 703	325	459	881	1 166	1 441	275	415	743	1 041	1 266
KDS	908	920	3 066	3 095	4 276	131	148	412	368	530	101	124	330	297	435
KPS	392	360	1 177	1 159	1 566	3	(6)	165	112	254	(9)	(19)	127	73	201
KOGT	166	271	648	789	1 017	(31)	15	(120)	(45)	(99)	(41)	9	(141)	(61)	(122)
Øvrig	2	7	(87)	(5)	51	(9)	(2)	(47)	(86)	(66)	(6)	(3)	(41)	(85)	(62)
KONSERN	4 009	3 991	12 465	12 195	16 613	419	614	1 291	1 515	2 060	320	526	1 018	1 265	1 718

NOTE 2 – GENERELL INFORMASJON OG PRINSIPPER

Konsernregnskapet for 3. kvartal (delårsregnskapet) omfatter Kongsberg Gruppen ASA, dets datterselskaper og andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper som er inntatt etter egenkapitalmetoden.

Delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34 (Delårsrapportering), børsforskriftene og i henhold til tilleggskravene som fremkommer i Verdipapirhandelsloven. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med konsernregnskapet for 2014. Konsernregnskapet for 2014 ble utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og internasjonale standarder for finansiell rapportering som er fastsatt av EU. KONGSBERG har i delårsregnskapet anvendt de samme regnskapsprinsipper som ble beskrevet i konsernregnskapet for 2014.

Konsernregnskapet for 2014 kan fås ved henvendelse til selskapets kontor på Kongsberg eller på www.kongsberg.com.

Delårsregnskapet er ikke revidert.

NOTE 3 – ESTIMATER

Utarbeidelse av delårsregnskapet innebærer bruk av vurderinger, estimater og forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper og regnskapsførte beløp på eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimatene. De vesentligste vurderingene ved anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet, er de samme som ved utarbeidelsen av konsernregnskapet for 2014.

NOTE 4 – EGENFINANSIERT UTVIKLING

Egenfinansiert produktvedlikehold, forskning og utvikling ført over resultatet i perioden:

	1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		1.1 - 31.12.
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Produktvedlikehold	20	31	106	109	144
Forskning- og utviklingskostnader	186	187	623	573	793
Totalt	206	218	729	682	937

Egenfinansiert utvikling ført på balansen i perioden:

	1.7 - 30.9.		1.1. - 30.9.		1.1 - 31.12.
NOK millioner	2015	2014	2015	2014	2014
Egenfinansiert utvikling	20	19	62	70	102

NOTE 5 – FINANSIELLE INSTRUMENTER

Lån og lånerammer

KONGSBERG har per 30.9.2015 to obligasjonslån på til sammen NOK 750 millioner og en ubenyttet lånefasilitet på NOK 1.500 millioner.

Andre langsiktige eiendeler

Verdien på aksjer tilgjengelige for salg har en merverdi per 30.9.2015 på NOK 49 millioner. Dette er en økning på NOK 46 millioner fra 1.1.2015. I kvartalet har det vært en økning på NOK 5 millioner.

Valutaterminer og rentebytteavtaler

Virkelig verdi på beholdninger klassifisert som kontantstrømsikringer, er redusert med NOK 270 millioner³⁾ før skatt i perioden 1.1.- 30.9.2015. Herav utgjør endring i balanseført verdi av valutaterminer en reduksjon på NOK 212 millioner. Spotkursene ved kvartalsslutt var 8,47 for USD/NOK og 9,50 for EUR/NOK.

Valutaterminer klassifisert som kontantstrømsikringer:

NOK millioner (før skatt)	Forfaller i 2015		Forfaller i 2016 eller senere		Totalt		
	Verdi basert på avtalte kurser	Virkelig verdi pr 30.9.15 ¹⁾	Verdi basert på avtalte kurser	Virkelig verdi pr 30.9.15 ¹⁾	Verdi basert på avtalte kurser	Endring i virkelig verdi fra 31.12.14	Virkelig verdi pr 30.9.15 ¹⁾
EUR	361	(20)	531	(35)	892	20	(55)
USD	2 259	(359)	5 450	(829)	7 709	(263)	(1 188)
Andre valutaer	-	-	-	-	-	31	-
Sum	2 620	(379)	5 981	(864)	8 601	(212)	(1 243)
Utsatt gevinst/tap ²⁾	-	(59)	-	(266)	-	(61)	(325)
Totalt	2 620	(438)	5 981	(1 130)	8 601	(273)³⁾	(1 568)

¹⁾ Virkelig verdi er forskjellen mellom spotkurs 30.9.2015 og kurs på avtalte valutatermin.

²⁾ Netto utsatt gevinst eller tap på forfalte valutaterminer som periodiseres i takt med fremdriften i prosjektene.

³⁾ Differansen mellom disse to tallene, NOK 3 millioner, skyldes at endring i virkelig verdi på rentebytteavtaler klassifisert som kontantstrømsikringer ikke er reflektert i valutaoppstillingen.

NOTE 6 – NÆRSTÅENDE PARTER

Styret er ikke kjent med at det i 3. kvartal i tilknytning til nærstående parter har vært endringer eller transaksjoner som på vesentlig måte påvirker konsernets finansielle stilling eller resultatet for perioden.

NOTE 7 – SENTRALE RISIKO- OG USIKKERHETSFAKTORER

Det er i løpet av kvartalet ikke avdekket nye vesentlige risiko- og usikkerhetsfaktorer utover hendelsene omtalt i Årsrapporten for 2014, note 34 "Betingede utfall". Vedrørende søksmålet fra Rolls-Royce Marine AS mot Kongsberg Evotec AS, ble det den 4.juni avsagt dom i Sunnmøre Tingrett. Rolls-Royce Marine AS fikk ikke medhold i sitt krav om forbud mot utbud, produksjon og omsetning av komplette utstyrs pakker til seismiske fartøy, men ble tilkjent erstatning på NOK 95 millioner for brudd på Markedsføringsloven. Kongsberg Evotec AS er uenig i tingrettens vurdering av både de faktiske og de juridiske sidene av saken og har derfor anket dommen. Kostnaden for idømt erstatning er hensyntatt i konsernets rapportering.

For øvrig er konsernets vurdering av mulige finansielle effekter den samme som ved avleggelse av årsregnskapet for 2014.

For beskrivelse av konsernets behandling av ulike risikoer vises til årsrapporten for 2014.

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

.....
Kongsberg Gruppen ASA
Kirkegårdsveien 45
Postboks 1000
3601 Kongsberg
Telefon : (+47) 32 28 82 00
E-post : office@kongsberg.com

kongsberg.com

WORLD CLASS
- THROUGH PEOPLE, TECHNOLOGY AND DEDICATION